

Opetus- ja kulttuuriministeriö
PL 29
00023 Valtioneuvosto

22.8.2012

Viite: OKM038:00/2011

Pohjois-Pohjanmaan liiton lausunto: Toiminnallista ruotsia – lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielenä

Opetus- ja kulttuuriministeriön ruotsin kielen opetuksen kehittämistyöryhmä on laatinut raportin ”Toiminnallista ruotsia – lähtökohtia ruotsin opetuksen kehittämiseksi toisena kotimaisena kielenä”. Raportissa todetaan, että ruotsin kielen osaaminen on heikentynyt. Myös ruotsin kielikoulutuksen laatu varhaiskasvatuksesta aikuiskoulutukseen ei nykyisillä resursseilla tue opintojen jatkumoa. Ylioppilastutkinnossa ruotsin kieli on ollut vapaaehtoinen vuodesta 2004 ja kirjoittajien määrä on tämän jälkeen laskenut niin, että vuonna 2009 ruotsin valinneita oli enää 68 prosenttia. Alueellisia ja sukupuolittuneita eroja on havaittavissa ruotsin valitsemisessa kirjoitettavaksi aineeksi.

Toimenpide-ehdotukset

Raportissa on esitetty kolmeen ryhmään jaettuna, 21 toimenpide-ehdotusta ruotsin kielen osaamisen kehittämiseksi.

1. Toimenpide-ehdotukset koulutusjatkumon periaatteen ja yhdenvertaisen oppimisen turvaamiseksi. Työryhmän keskeinen johtopäätös on, että ruotsin opintojen aloitus perusopetuksen seitsemännellä luokalla on ongelmallinen. Työryhmä pitää tärkeänä, että ruotsin aloituksen ajankohtaa tarkastellaan jatkossa. Myös ruotsin kielen asema työelämässä ja tutkintoasetuksessa vaadittavan kielitaidon saavuttaminen on huomioitu raportissa useina panostuksina.

Pohjois-Pohjanmaan liitto ei pidä tarkoituksenmukaisena pakollista ruotsin kielen opiskelun aloittamisen aikaistamista. Hyvä vaihtoehto olisi esimerkiksi ruotsin kielen valinnan mahdollisuus jo viidennellä tai kuudennella luokalla. Kielivarannon monipuolistamiseksi voitaisiin samaan aikaan valinnaisena tarjota myös muita alueellisesti tarpeellisia kieliä kunnan resurssien mukaan tai erilaisia oppimisympäristöjä hyödyntäen.

2. Toimenpide-ehdotukset opetussuunnitelmien ja –menetelmien kehittämiseksi. Raportissa todetaan, että ruotsin kielen oppimisessa merkittäviä opiskelumotivaatioon liittyviä tekijöitä ovat opetustapa ja menestyminen opinnoissa. Oppimisen haasteellisuus, kokemukset mielekkyydestä ja tarpeellisuudesta sekä asenteet ovat ratkaisevia asioita.

Pohjois-Pohjanmaan liitto pitää tärkeänä, että jatkossa kehitetään kielten opetusta sekä opetusaineistoja ja opetussuunnitelmia, tavoitteena toiminnallisen kielitaidon kehittyminen. Kielikylpyopetus ja kielikylpyopetuksen jatkumon turvaaminen resurssien puitteissa on kannatettavaa.

Kielitaidon, myös muiden kuin ruotsin kielen, merkitys on nyky-yhteiskunnassa suuri. Kielten opetusta tulisi tarkastella kokonaisuutena valtakunnan ja kunnan resurssit huomioiden. Kaikkien ikäluokkien omaehtoiseen aktiiviseen oppimiseen kannustaminen ja vapaaehtoisen opiskelun kehittäminen, mahdollistaminen ja tukeminen kannattaa huomioida tulevaisuudessa opetussuunnitelmia ja – menetelmiä laadittaessa.

3. Toimenpide-ehdotukset maahanmuuttajien ruotsin kielen oppimisen kehittämiseksi. Työryhmän mukaan maahanmuuttajilla tulee olla yhdenvertaiset koulutusmahdollisuudet muun väestön kanssa ruotsin kielessä sekä mahdollisuus saavuttaa tarvittava kielitaito.

Työryhmän ehdotukset kielen opiskelun aloittamisen mahdollisuudesta toisella asteella ovat perusteltuja. Myös ehdotus siitä, että erityisesti kaksikielisillä paikkakunnilla, otettaisiin huomioon ruotsin kielen koulutustarpeet työelämälähtöisen kielen oppimiseen, on kannatettavaa.

Ystävällisin terveisin

POHJOIS-POHJANMAAN LIITTO

Pauli Harju
maakuntajohtaja

Maria Juurikka
erityisasiantuntija, p: 045 – 677 9398

